

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Vbi quæ ad omnifariam Episcopi potestatem, vel ad Sacramenta, &
Ordines conferendos, vel ad dispensationes elargiendas pertinent,
comprehensa sunt

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs Sancta olea qualiter consecrare debeat? Allegatio XXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98621](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98621)

§. 2. num. 4. Armendariz, ubi proxime num. 84.
 56 Hinc etiam huiusmodi cognationem spiritua-
 lem à viro contractam, eo quod aliquem tenuerit
 in Baptismo, vel Confirmatione, non transfundi
 ad uxorem, vel è contra resoluunt Tolet. in instruct.
 sacerdot. lib. 7. cap. 4. num. 5. Matienso in rub. tit. 1.
 glos. 1. num. 168. lib. 5. noua Recop. Henric. d. lib. 12.
 cap. 11. §. 2. post Petr. Ledesm. Soar. Fr. Emm. & alios
 Sanch. d. lib. 7. disp. 54. numer. 11. Reginald. d. lib. 31.
 num. 149. Coninch. tom. 2. disp. 32. numer. 24. vers. in-
 ter feminam, Armendariz. d. numer. 84. ubi refert
 decisum hanc cognationem non contrahi inter ba-
 ptizatum, & coniuges, & concubinos, vel concu-
 binas leuantis.
 57 Vnde fit virum, & uxorem minime peccare
 suscipientes alienum puerum in Baptismo, vt opti-
 me tenent Nau. in man. cap. 22. num. 39. Armend.
 d. num. 84. Sanch. d. lib. 7. disp. 57. num. 5. Bonac. d.
 §. 2. num. 5.
 58 Et potest patrinus matrimonium contrahere
 cum ea, cum qua simul alienum filium suscepit, vt
 declarauit Pius V. in sua Bulla. incip. Cum illius vi-
 cem, edita 4. Kal. Decembris, an. 1566. & post Fr.
 Emman. ac Nugn. ita resoluunt Sanch. d. lib. 7. disp.
 54. num. 12. Bonacina d. §. 2. num. 6.

S V M M A R I V M.

- 1 Oleum sanctum trina diuersitate consecratur.
- 2 Confirmationis Chrisma conficitur ex oleo oliuarum, admixto balsamo cuiuscunque loci sit, benedicto ab Episcopo consecrato.
- 3 Oleum oliuarum est essentiale huic sacramento Confirmationis, balsamum vero accidentarium.
- 4 Chrisma quod est Confirmationis materia necessario benedicendum est ab Episcopo, non à simplici sacerdote.
- 5 Chrisma de necessitate precepti debet fieri illo anno in die Cane Domini, quia peccabit Episcopus si ex veteri confirmet.
- 5 Oleum Cathecumenorum quale.
- 7 Reges ab Episcopis in suis Regnis hoc sancto oleo Confirmationem accipiunt.
- 8 Oleum, quo unguuntur Reges quid significet.
- 9 Gothorum Reges ungebantur.
- 10 Hispania, Navarra, Aragonia, & Sicilia Reges ungebantur.
- 11 Reges Francie peculiari privilegio oleo è Calo dimisso unguuntur.
- 12 Pontificis capus Chrismate consecratur, brachium vero Principis oleo delinitur.
- 13 Oleum infirmorum ab Episcopo benedictum, est materia remota sacramenti Confirmationis.
- 14 Oleum, & Chrisma de consensu Summi Pontificis an possit à simplici sacerdote consecrari?
- 15 Oleum oliuarum est materia sufficiens sacramenti Confirmationis, etiamsi benedictum sit ab Episcopo alia benedictione.
- 16 Extrema Confirmationis sacramentum valide non confertur, si aliud oleum per errorem adhibeatur prater oleum infirmorum.
- 17 Chrisma, & olea singulis annis confici debent, & peccabit Parochus si oleum alterius anni adhibeat, non data necessitate.
- 18 Magis dignum attribuit ad se minus dignum.

19 Episcopus si absens sit, vel episcopalis sedes eo tempore vacet, quo hæc olea benedicere debent, vicinior est petendus, vt ea consecret.
 20 Exempli subiunguntur Episcopo in illis omnibus, quæ sunt Ordinis Episcopalis, nepe in petitione Chrismatis, &c.
 21 Olei ratione nihil pro Chrismate recipi potest.
 22 Baptismi sacramentum, tam parvulis, quam adultis tempore interdicti administratur, benedicta fonte, & patrinis adhibitis.
 23 Confirmationis sacramentum licite solemniter, & publice tempore interdicti celebratur.
 24 Chrisma tamen clausis ianuis consecranda.
 25 Contrarium verum.
 26 Episcopus peccator si consecret Chrisma, aut oleum infirmorum peccat mortaliter.

EPISCOPVS SANCTA
olea qualiter consecrare debeat?

ALLEGATIO XXXI.

1 **O**leum sanctum sub trina diuersitate consecratur, aliud quod vocatur Chrisma ex oleo oliuarum, & balsamo, cuius mixtura mysterium explicatur in c. vii. de sacra Vnctione. Hoc vnguntur baptizati in vertice, & fronte, Ecclesie, altaria, calix, patena, Fons baptismalis, Episcopus, dum consecratur in capite, & in manibus, & confirmadi Aliud dicitur oleum Cathecumenorum ex oleo oliuari, solo hoc vnguntur baptizati inter scapulas, & in pectore; Ecclesie, altare ante chrismationem, Sacerdotis manus, Reges, & Principes in brachio, & humero. Tertium, est oleum infirmorum, quo vnguntur infirmi, ex prima institutione Ecclesie, de qua in Epist. can. Iacobi Apost. infirmatur quis ex vobis inducat Presbyteros Ecclesie & orent super eum, vngentes eum oleo, &c. de hac triplici olei consecratione, & de eius proprietate, late agit Durand. in rationali diuinarum lib. 6. cap. 74.
 2 Confirmationis Chrisma (quod attinet ad primu oleum sanctum de quo supra, conficitur ex oleo oliuarum admixto balsamo, cuiuscunque loci sit, benedicto ab Episcopo consecrato: vt colligitur ex Concil. Trid. sess. 7. can. 2. de Confirmatione, cõprobant Tolet. in sum. li. 2. c. 24. num. 2. Nauar. in man. cap. 22. n. 8. Syluest. verbo Confirmatio n. 2. sot. in 4. d. 7. q. 1. art. 2. Victor. de Sacram. concl. 40. Rinald. in candelabro aureo sub tit. de Confirmat. cap. 2. n. 1. Graff. in decis. aureis p. 2. lib. 1. cap. 5. n. 16. Saur. de sacram. in genere li. 1. cap. 3. quasi vni. art. 3. vers. de Confirm. Bellarm. in controvers. Catholice lib. de Confirmat. cap. 8. Nugn. 3. p. 9. 72. art. 3. ubi Coninch. n. 29. & 30. Soar. to. 3. disp. 33. sect. 1. & 2. Bartholom. ab Angelo de Sacram. dialog. 3. §. 4. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 2. cap. 9. col. 106. & 108. & p. 2. lib. 5. cap. 1. q. 4. eolum. §. 20. Chamerote de Sacram. tract. 3. de Confirmat. cap. 2. de materia Confirmat. pag. 112.
 3 Oleum oliuarum est essentiale huic Sacramento, balsamum vero est accidentariu, vt probatur ex c. pastoralis de Sacram. no iter. ubi interrogatus Innoc. III. quid esset agendum de quodam Confirmato oleo tantum, respondit non esse iterandum, sed caute supplendum, si quid deesset: ergo si illud fuit Sacramentum sine balsamo, cerrum est balsamum non esse de necessitate Sacramenti, ita Angl. de Confirmat. art. 22. concl. 2. Valent. tom. 4. disp. 5. quaest. 1. puncto 2. vers. quaestio est autem. Nau. cap. 22. num. 8. &

conf. amico de sacra vnt. num. 4. & 8. s. agr. decis. uni. cod. tit. Sa verbo Confirm. num. 7. Chamer. ubi supra dub. 2.

4. Chrisma hoc, quod est materia Confirmationis, necessario benedicendum est ab Episcopo non à simplici Sacerdote, Thom. 3. p. quæst. 72. art. 4. Vinald. d. cap. 2. num. 4. & 5. Valent. tom. 4. disp. 5. quæst. 2. puncto 2. ad finem, Francisc. de Pitigianis dist. 7. quæst. 1. art. 4. concl. 2. Nugn. in 3. partem D. Thomæ q. 72. art. 3. difficult. 4. ubi Coninch. num. 43. Chamerot. d. cap. 2. dub. 3. & 5. Soar. d. diff. 33. sect. 2. Bartholom. ab Angel. d. dialog. 3. §. 12.

5. An Papa possit committere simplici Sacerdoti consecrationem Chrismatis, quod est materia Confirmationis, vide alleg. præced. num. 6. De necessitate præcepti est, vt Chrisma confectum sit illo anno in die Cene Domini cap. si quis de consecr. dist. 4. cap. omni tempore eadem dist. D. Anton. 3. p. art. 14. cap. §. 2. Et si Episcopus habeat duos episcopatus vnitos, & propinquos debet vno anno celebrare in vna Ecclesia in die Cene Domini, & ibi Chrisma conficere, & altero anno in alia, & sic alternatis annis hoc officium exercere, & Chrisma de vna Ecclesia in aliam transmittere, vt frequenter solet fieri, iuxta cap. te referente 12. ubi Host. ante faciem, Butri & Abb. in fine de celebrat. Misfarum ita illis citatis refert Steph. Grat. discept. seren. tom. 4. diff. 651. num. 74. qui post hæc scripta ad manus meas peruenit. Peccabit enim Episcopus si confirmet ex veteri Chrismate, & non ex nouo illius anni, ita post Soar. tenet Mart. Anton. Genuens. in manu. Pastorum cap. 54. num. 9.

6. Oleum Cathecumenorum (quod pertinet ad secundum oleum sanctum de quo supra) est illud quo pueri baptizandi vnguntur in pectore, scapulis, manusque Presbyterorum, cum ad sacerdotium promouentur, quod etiam seruit ante consecrationem Ecclesiarum, vel Altaris. In pectore enim cum inuocatione Sanctissime Trinitatis, vt nihil mali latentis inimici in eo remaneat, sed mens eius confortetur in Fide Sancte Trinitatis: & in scapulis, vt vndique muniatur, per Dei gloriam ad bona opera facienda. Durand. in ration. diuin. li. 6. cap. 74. numer. 21. Euseb. de vlt. libro primo, cap. 6. num. 4.

7. Adhibetur etiam ad vntionem Regum, & Principum: hi enim vntionem accipiunt ab Episcopis in suis Regnis, vt decidit Innocent. III. in cap. 1. §. vnde, de sacra vntione, selus de beneficiis prima p. 9. §. num. 164. & 165. Gregor. I. 13. gloss. 1. tit. 4. part. 1. Petr. Alphons. de rascancel. in harmonia rubricar. sub rubric. de sacra vntione num. 9. Euseb. d. cap. 6. num. 5. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 10. cap. 5. quæst. 2. & 3.

8. Significationes autem Vntionis retulit Augustinus de Ancona de potestate Papæ quæst. 38. art. 2. Castald. de Imperatore quæst. 27. nam oleum, quo vnguntur, significat laetitiam, & promptitudinem ad debellandum inimicos Ecclesiarum, & pugnandum pro Fide, ac ad consequendum victoriam. Vnde intelligi potest illud Psal. 44. Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem propterea vinxit te Deus tuus oleo lætitiæ præ confortibus tuis; oleum enim dicitur lætitiæ, quia hoc significat oleum inungi, vt ostendatur lætitia, qua ingreditur in campum certaminis ad victoriam. Item & quia per oleum nitor conscientie designatur, iuxta Mat. 25. prudentes virgines acceperunt oleum in vasis suis, & refertur in cap.

1. §. 1. de sacra vntione, Durand. dist. cap. 74. numer. 10. & refert D. Thom. 3. par. sum. quæstion. 108. art. 3. in addit. quod sicut cap. 10. Actum Apostol. dicitur de Christo, quod pradicauit Ioannes Iesum a Nazareth quomodo vixit cum Deus Spiritu Sancto, & virtute, & sicut Christus, idest Vntus appellatur Dominus Noster Iesus, ita Reges inunguntur, consecrantur, & coronantur, vt intelligant a Christo Vnto potestatem habere, & in eo regnare, quod declarat, & Innocentius antiquus in cap. venerab. de elect.

9. Ius vngendi, omnibus Regibus Christianis generale est, nec quod de aliquibus peculiariter scribitur, ius alijs admittit: sed tantum de illis fit mentio, qui vnguntur à Papa, quia sunt vassalli Ecclesiarum, iuxta ea, quæ notant Doctores per text. ibi in capit. intelleximus, de iur. iur. & citata à Mart. Laudens. quæst. 23. de Prin. & 4. Restauo Castaldo de Imperatore quæst. 19. numer. 6. & quæst. 36. numer. 10. Hispaniarum antiquissimi Reges Gothi vnguntur, prout de Rege Vuamba, & Eruiugio dicitur in Conc. Tol. 12. c. 1. & de Flavio Egicanarrat Amb. de Morales in chronica Hispania lib. 12. cap. 53. & 57. solitosque fuisse Gothorum Reges eam sacram Vntionem recipere asserit Garcia Loyza in synodo Tolitana sub Gundemaro fol. 277. & in notis ad Concilium Tolitanum nonum cap. 10. fol. 495.

10. De Regum Hispaniarum Vntione eorumque vntato ritu, & præcipue de Alphonso IIII. memorat Garibay in compendio historiali, lib. 8. c. 1. ann. 1135. In Regibus Nauarra idem vsum fuisse, quod omnes vngerentur meminit Garib. lib. 26. c. 1. & lib. 27. c. 1. & 4. ubi peculiariter retulit de Ferdinando Phæbo, Philippo, & Carolo 3. De Vntione Regum Aragoniarum agit Hieron. Curita in annal. eiusd. Regni, lib. 10. c. 68. & lib. 7. cap. 1. & c. 18. & 29. mentionem faciens de Vntione Regis Petri IIII. & Regis Ludouici filij Petri, & Nepotis Federici, & de Rege Martino, & Ferdinando. De Vntione Regum Siciliarum agunt Castald. de Imperat. q. 18. num. 6. Curit. annal. Aragon. p. 1. lib. 5. cap. 17.

11. Reges tamen Franciarum, Hierosolymitani, & Siciliarum prætendunt sibi tantum hanc vntionem singulari quodam priuilegio priuatum concessam. Oleum enim quo inungitur Rex Franciarum è celo dimissum narratur, de quo remitto lectorem ad Regnum Chyprium lib. 2. de dominio Franciarum titul. 2. num. 7. D. Antonin. par. 2. historiali titul. 11. cap. 2. §. 7. Forcatul. de Imperio Gallorum lib. 6. fol. 370. Castald. in catalogo par. 5. consid. 30. & 31. Carolum Castald. de iuribus Regum Franciarum lib. 2. iure 2. Guidop. quæst. 114. Guillem. de Benedict. in cap. Raymundus verbo duas habens filias num. 77. Castaldus de Imperatore, quæst. 18. num. 6. Martin. Laudens. quæst. 76. de Principe, Ioan. Ferruult. priuilegio 7. Francisc. Mare. decis. 46. num. 31. & decis. 1024. numer. 5. & 7. Euseb. de vntatione lib. 1. cap. 6. num. 5. Petr. Greg. in præludij optimi iuris consulti, probique magistratus lib. 1. cap. 11. Card. Baron. annalium Ecclesiarum tom. 6. ann. 499. Thom. Corme. lib. 1. rerum gest. Henric. 2. Regis Galliarum fol. 18.

12. Solus Pontifex Chrismate in capite vngitur ex balsamo, & oleo confecto mystificatione, sed Imperatores tantum oleo in brachio exorcizato in modum Crucis inunguntur, non Chrismate, ex Cæremoniali sacro lib. 1. section. 1. cap. 3. & ita ex text. in capit. 1. §. vnde de sacra vntione non

poſſeſſet Rex Chriſmate inungi, ſed ſolo oleo, vt verba ſunt.

13 Diſſert autem inter Pontificis, & Principis Vnctionem, quia caput Pontificis Chriſmate conſecratur, brachium vero Principis oleo delinitur, vt oſtendatur quanta ſit differentia inter auctoritatem Pontificis, & Principis poteſtatem, notat *Reſtaur. Caſtald. de Imperatore queſt. 19. numer. 3.* Oleum vero infirmorum (quod pertinet ad tertium oleum ſanctum de quo ſupra) benedictum ab Epifcopo, eſt materia remota Sacramenti vñtionis, vt habetur in *Concil. Tridentin. ſeſſ. 14. de extrema Vñct. cap. 1. Sayr. de ſacramentis in genere lib. 1. cap. 3. queſt. vñc. art. 3. verſ. de ſacram. praxis Epifcopalis par. 1. verbo Extrema Vñctio, verſ. 1. Petr. de Le-deſm. par. 1. de ſacram. Extrema Vñtionis, cap. 2. Azor. inſtitution. moralium par. 1. lib. 2. cap. 9. verſ. quotieſcunque in fine pag. 107. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 28. num. 50. cum ſequentib. Coninch. de ſacramen. tom. 2. diſput. 19. à num. 5. & de oleo infirmorum in quo ſunt facta multa miracula, vide *Martin. del Rio diſquiſitionum magic. lib. 6. cap. 2. ſect. 3. pag. 512.**

14 Quamuis ab Epifcopo ſit oleum infirmorum benedicendum, tamen probabile videtur Sacerdotem ſimplicem poſſe de conſenſu Summi Pontificis Oleum, & Chriſma conſecrare, vt ait *Caietanus 3. par. queſt. 72. art. 3. tetigi allegat. præceden. num. 6. & tenent aliqui apud Henric. in ſumm. lib. 3. cap. 8. num. 2. Bartholom. ab Angelo dialogo 3. §. 98. Fuſc. diſt. cap. 6. num. 7. Chamerota dicto loco, dub. 5. Bonacina de ſacramentis diſput. 7. queſt. vñc. puncto 2. num. 3. vbi num. 4.*

15 Reſoluit oleum oliuarum eſſe materiam ſufficientem huius Sacramenti, etiam ſi benedictum ſit ab Epifcopo alia benedictione, quam benedictione conſueſta Eccleſiæ, & num. 5.

16 Aſſerit non eſſe validum Sacramentum extreme Vñtionis, ſi aliud oleum per errorem adhibeatur præter oleum infirmorum, ex ea ratione quia materia huius Sacramenti eſt oleum benedictum ab Epifcopo per ordinem ad hoc Sacramentum, & cum careat benedictione ordinata ad illud, videtur deficere materia requiſita, & in hanc opinionem allegat, affirmans idem conſuiſſe, *Nugn. 3. par. queſtion. 29. artic. 6. Reginald. diſt. lib. 28. numer. 50. Franciſc. Perigian. diſtinction. 23. queſtion. vñc. artic. 3. verſ. debet, licet Chamerota diſt. loco dub. 4. aſſerat Confirmatum oleo infirmorum Sacramentum accipere, quamuis peccaret, quiſc vteretur.*

17 Ex conſuetudine, & præcepto Eccleſiæ debet prædictum oleum eſſe benedictum eo anno per *tex. in cap. litteris de conſecrat. diſtinct. 3. Bonacina diſt. queſt. vñc. puncto 2. numer. 6. vbi etiam aſſerit non videri à peccato excuſandum parochum ſi oleum alterius anni adhibeat, niſi aliud ſuadeat neceſſitas, idem aſſerit *vgolin. d. cap. 7. §. 2. numer. 1. Poſſeum. de officiis Curati, cap. 9. num. 1. Addo Parochum poſſe licite oleum non conſecratum miſcere conſecrato quando timet fore, vt oleum conſecratum non ſufficiat: vtrumque enim cenſetur conſecratum per admixtionem, modo quod additur ſit minoris quantitatis conſecrato: ita *Pirrigianus d. artic. 3. Barthol. ab Angelo d. dialogo 3. §. 92. & 101. Poſſeumus, de officiis Curati, cap. 9. num. 2. Fuſc. d. cap. 6. num. 10.***

18 Magis enim dignum attrahit ad ſe minus di-

gnum, cap. quod in dubijs de conſecratione, Eccleſiæ, Dec. in cap. ex litteris, num. 4. de conſtitut. in quæſt. de reſcriptis lignag. §. 1. gl. 7. num. 82. Hieron. Giach. in conſ. ſyndicatus, num. 329. Menach. conſil. 2. num. 227. Ferrer. in conſtitut. Cathalonie gloſ. 2. num. 56.

19 At ſi abſens ſit Epifcopus, vel Epifcopalis Sedes eo tempore vacet, quo hæc olea benedici debent, & illorum neceſſitas adſit, proximus Epifcopus adiri poterit, & curare, vt conſecrentur eadem olea, gloſ. verbo ſpiritualibus in cap. ſi Epifcopus, de ſup. plen. neglig. Prælator. & notat *vgolin. diſt. cap. 27. §. 2. num. 2. vbi etiam aduertit, quod ſi hoc non fiat, & neceſſitas vergeat, poteſt interim veteri vti.*

20 Exempti ſubiiciuntur Epifcopo in eis omnibus, quæ ſunt Ordinis Epifcopalis, nempe in petitione Chriſmatis, conſecrationis Eccleſiarum, ſuſceptionis Ordinum, & ſimilium, vt probat *cap. veniens 19. verſ. Chriſma, de præſcript. vbi Abb. not. 2. Balb. de præſcript. 1. par. 5. partis, queſt. 12. num. ſim. Rchuff. in praxi benefic. p. 1. tit. de cleric. & à quibus, & quomodo creentur, num. 22. Modern. de iuriſd. Ordin. in exemptos par. 2. queſt. 4. §. num. 16.*

21 Nihil pro Chriſmate recipi valet ratione olei, cap. ea quæ, de ſimon. Nihilque pro eodem Chriſmate, & alijs oleis ſacris recipi etiam poteſt à Parochis, quamuis libere oblatum, quare eorum, qui præpoſiti ſunt ad diſtributionem, conſueſtudo collenda eſt, qui nolunt ea dare, niſi qua, aut aliquid aliud iſtis tribuatur, vt dixit *Fuſc. de præſcript. lib. 1. c. 6. num. 13. quem refert *vgolin. de poteſtat. Epifcopi cap. 4. §. 3. num. 2. & optime diſponit Concil. Tru-ninc. Bracharen. 1111. ſeſſ. 4. cap. 28.**

22 Reſtat ſciendum an Chriſma tempore interdicti publice conſici poſſit? In qua quaſtione communis Doctorem opinio tenet, quod licet Baptiſmi Sacramentum tam paruulis, quam adultis tempore interdicti poſſit adminiſtrari decidat *text. in c. quoniam de ſentent. excommunic. lib. 6. & late proſequantur Henric. in ſumm. lib. 2. cap. 16. §. 3. Soar. tom. 3. diſputat. 26. ſectio. 1. *vgolin. tabul. 5. cap. 7. §. 4. m. 2. Sayr. de cenſur. lib. 5. cap. 7. m. 3. etiam reſoluentes fontem benedici, & ſuſceptores, ſeu patinos poſſe adhiberi, ex vulgarireg. conceſſo vno, conceduntur omnia neceſſaria ad illud vnum, de qua in l. ad rem mobilem, ff. de procurat. & in cap. præterea de officio delegat.**

23 Et quia, cui vnum conceditur, conceduntur omnia cum quibus fieri ſolet *l. ſi quando, C. de inſtit. reſtamen. cum vulgaribus, & etiam licet Confirmationis Sacramentum licite, ſolemniter, & publicè, & apertis ianuis eodem tempore interdicti generalis loci, & in Eccleſiâ ſpecialiter interdicta conſecrari poſſit ex d. cap. quoniam, vt per *Natur. in manual. cap. 27. nu. 178. Couarr. in cap. alma 2. par. §. 2. num. 7. verſ. idem de Confirmationis Sacramente, *vgolin. d. cap. 7. §. 5. Sayr. diſt. cap. 7. num. 6. Mari. Alter. de cenſur. tom. 2. diſputation. 4. cap. 2. Telt. in ſumm. lib. 1. cap. 53. Auila de cenſur. diſputation. 4. ſectio. 1. dub. 4. conſuſ. 3. Henric. lib. 3. capit. 6. §. 7. & lib. 13. cap. 45. §. 1. in ſtit. l. 1. Soar. d. ſectio. 1. à num. 7.***

24 Chriſma tamen non ita, ſed clauſis ianuis, iuxta moderationem cap. Alma mater verſ. adyimus de ſentent. excommunic. lib. 6. ita poſt *Archid. & Anchar. ac alios communiter ibi, reſoluit Couarru. *vgolin. Henric. d. §. 1. l. 1. M. & Soar. n. 8. dd. locis, & poſt eos Bonacina de cenſuris diſputat. 5. puncto 2. §. 1. num. 2. Mari. Alter. d. cap. 2. verſ. communis.**

25 Verum licet huius sententiae nullum inueni-
rim contradicentem, ei acquiescere non possum,
nam tex. in d. *vers. Adhuc*, & à principio per
totum, non emanavit ad ampliandam interdicti
prohibitionem, & tollendos casus in quibus anti-
quiori iure illa prohibitio fuerat modificata, sed
potius ad rigorem interdicti temperandum in casu-
bus, in quibus alias usus diuinorum impediatur,
quare lex inducta in fauorem, & rigorem minuen-
dum, contrarium effectum operari non potest iux-
ta reg. quae ob gratiam lib. 6. & l. legata inuoluitur, iun-
cto summatim, ff. de adm. leg. Vnde quemadmo-
dum iure antiquo usus Baptismi, & Confirmationis,
quia simpliciter concessus reperitur, tempore
interdicti à praedictis Doctoribus conceditur
publice, & apertis ianuis, ita etiam in conficiendo
Chrismate ex eadem ratione id ipsum concedere
debeuerunt. Accedit quia forma praescripta in d.
vers. Adhuc, manifeste ostendit applicari non
posse Chrismati conficiendo, agit enim ibi Ponti-
fex de diuinis officiis, & Missa celebranda singu-
lis diebus, quod Chrismati minime conuenit, si-
quidem quotidie fieri non potest, sed semel in an-
no in cena Domini. Insuper dici non potest con-
tineri Chrisma in priori parte, qua agitur de Missae
sacramentum faciendo, neque etiam in posteriori de
diuinis officiis dicendis, quia Chrisma non dicitur,
sed fit, seu conficitur, vnde hic loquendi modus,
dicantur officia singulis diebus, proprie & in toto
rigore conuenit recitationi horarum, quas diur-
nas, & nocturnas appellamus, vt etiam deduci-
tur ex *vers. & canonici*, ibi qui horis inter-
sunt.

26 Episcopus peccator si consecret Chrisma, aut
oleum infirmorum, peccat mort. quia id iure diui-
no pertinet ad materiam necessariam Sacramenti
Confirmationis, aut Extremae Vnctionis, & vi-
detur res grauis annexa Ordini Episcopali; non ita
peccat dum Altaria, Calices, & Virgines conse-
crat, quod non tam pertinet ad solemne officium
Ordinis Episcopalis, ita Henrig. in sum. lib. 10. cap.
23. §. 5.

S V M M A R I V M.

- 1 Denunciations non sunt de substantia Sacramenti Ma-
trimonii.
- 2 Peccatum mortale committitur quando huiusmodi de-
nunciations omittuntur sine facultate, aut legitima
causa.
- 3 Sponsi etiam praedictas denunciations omittentes pec-
cant toties quoties habuerint copulam.
- 4 Parochus peccat mortaliter assistendo matrimonio abs-
que praemissis denunciationsibus.
- 5 Parochus omittens etiam denunciationem, si certus sit
nullum subesse impedimentum, videtur à mortali excu-
sands.
- 6 Parochus timore mortis omittens denunciationsibus ma-
trimonio assistens non peccat.
- 7 Parochus auctoritate propria, & sine iusta causa de-
nunciations omittens, suspendendus est ab officio per trien-
nium.
- 8 Matrimonium dicitur clandestinum quoad penas, si
illicite denunciations omittantur.
- 9 Denunciations sunt faciendae à Parocho, vel ab alio
de ipsius Parochi licentia.

10 Denunciations sunt faciendae in utraque sponsi, &
sponse Parochia, quando sunt diuersarum Parochia-
rum.

11 Contrahentes, quando plura habuerint domicilia fa-
ciendae sunt denunciations in eo, in quo verisimilius est
seiri impedimenta.

12 Denunciations sunt faciendae tribus diebus festiuis
continuis, quae sibi non succedant immediate.

13 Parochus non peccat mortaliter, si uno, vel altero die fe-
sto omitat denunciations, dummodo inter vnam,
& alteram multos dies festos, non interponat.

14 Diebus ferialibus huiusmodi denunciations fieri
non possunt, etiam cum dispensatione Episco-
pi.

15 Denunciations possunt aliquando fieri alio die, quam
festo; si ingens hominum multitudo ad Ecclesiam ac-
cedat.

16 Denunciations validae fieri possunt extra Ecclesiam,
& Missarum solemnia, si magnus adsit populi concursus,
& locus aptus sit, vt ad multorum notitiam perue-
niant.

17 Matrimonium extra Ecclesiam licite celebrari po-
test.

18 Ordinarius non potest precipere, ne matrimonia domi-
celebrentur seruat Concilij forma.

19 Quoties timetur impediendum malitiose matrimo-
nium coram Parocho, & resibus celebrari potest omittis
denunciationsibus, dummodo possea ante consummationem
fiant.

20 Parochus, quoties timetur malitiose matrimonium
impediendum, non potest denunciations omittere, vt
fiant antequam consumetur, nisi dispensatio difficillime
obtinere possit.

21 Malitiose facere dicitur, qui non iuste impedire potest.

22 Animus malitiose impediendum concluditur detegi-
tur, & iurando praestito cognoscitur.

23 Animus non nisi iuramento probari potest.

24 Falsa impedimenta denuncians, vt matrimonium
impediat, arbitraria pena puniatur.

25 Cognoscens aliquod impedimentum inter volentes
contrahere, etiam si occultum sit, vel acceptum sub secreto,
aut auditum ab alijs, vt denunciations tenetur mani-
festare.

26 Cognoscens aliquod impedimentum occultum, ita vt
solus ipse nouerit, praecipue si nascitur ex infamia, aut pec-
cato, vel cum graui suo incommodo, aut aliorum scanda-
lo non tenetur detegere.

27 Ordinarius tantum habet facultatem remittendi de-
nunciations ex causa.

28 Ordinarius appellatus venit Episcopi Vicarius.

29 Vicarius Episcopi potest remittere denunciations.

30 Iurisdictionem quasi Episcopalem habentes, nullique
Diocesano subditi, possunt remittere denunciations.

31 Abbates, qui Ordinarij sunt, & habent iurisdic-
tionem quasi Episcopalem possunt omnia regulariter, quae
Episcopi in sua Diocesi, circa ea, quae sunt iurisdic-
tionis.

32 Abbates huiusmodi titulares, & Commendatarij
possunt remittere denunciations.

33 Magister, schola Salmaticen, respectu Scholasticor-
um, qui in matricula sunt descripti, potest denunciations
remittere.

34 Archiepiscopus in alterius Episcopatu denunciations
non remittere non potest.

35 Episcopus vnus contrahentis potest cum utroque
quamuis sint diuersae Diocesis in denunciations di-
spensare.

- 36 Episcopus alteri delegare potest facultatem dispensandi in denunciationibus.
- 37 Vicarius Generalis potest facultatem dispensandi in denunciationibus delegare, non tamen generaliter.
- 38 Ordinarius absque iusta causa denunciations remittere non possunt.
- 39 Dispensandi causa sufficit, quod extrajudicialiter cognoscatur.
- 40 Iusta ad dispensandum causa quæ.
- 41 Causa iusta ad dispensandum est, quando creditur matrimonium iniuste impediendum.
- 42 Vel quando virgo sub tutela iniqui tutoris est, qui eam viro ignobili, & dispari tradere vult.
- 43 Vel quando virgo erat a viro deſorata.
- 44 Vel si filij essent sub potestate nouerca.
- 45 Vel quando magnates contracturi sunt matrimonium.
- 46 Vel quoties inter contrahere volentes adest disparitas conditionis, ætatis, diuitiarum, & qualitatis.
- 47 Vel quando matrimonium esset contrahendum in mortis articulo.
- 48 Vel quando tempus, quo nuptiæ prohibentur, infuit, ita ut nequeant omnes denunciations præmitti.
- 49 Vel ubi contrahere volentes diu habiti fuerint pro coniugibus.
- 50 Episcopo incumbit cura indagandi, an vera subsit causa dispensandi in denunciationibus, quia remittendo eas sine iusta, & rationali, peccat mortaliter.
- 51 Ordinarius existente iusta causa dispensandi tenetur ad petitionem partis sub peccato mortali dispensare.
- 52 Appellari potest de denegatione dispensationis, saltem quoad effectum deuoluntium.
- 53 Audetur tam virgens necessitas, ut solum coram Parocho, & testibus matrimonium contrahatur absque denunciationibus, & Episcopi dispensatione?
- 54 Quando de licentia Ordinarii, una tantum denunciatio præmittitur non statim ea facta matrimonium est contrahendum, sed per aliquod tempus differendum.
- 55 Qui intra quatuor menses post denunciations factas matrimonium non contraxit, non potest illud inire, nisi alia denunciations præmittantur arbitrio Episcopi.
- 56 Proprius contrahentium Parochus, quis dicitur.
- 57 Parochiam acquirit quis ratione habitationis.
- 58 Scholares dimisso Sacerdote in patria, possunt in loco studij confiteri.
- 59 Parochianus, ut vere aliquis dicatur, debet habere animum constituendi in Parochia domicilium.
- 60 intelligitur tex. in cap. quæsti. 16. quæsti. 1.
- 61 intelligitur tex. in cap. ult. de Parochijs.
- 62 intelligitur tex. in cap. in nostra, de sepult.
- 63 Relegatus ad certum locum pro tempore iudicis arbitrio mensurando tenetur contrahere coram Parocho loci, in quo est relegatus.
- 64 Parochiani vere efficiuntur statim ac animum habitandi maiori parte anni habuerint.
- 65 Parochus proprius ad matrimonium dicitur Parochus uxoris, si in eius parochia contrahatur, & Parochus viri, si in eius parochia fiat.
- 66 Parochus ruralis non est proprius Parochus, quando rus, vel recreationis gratia, vel ad paucos tantum dies colitur.
- 67 Famina quæ coram Parocho sua parochia contraxit matrimonium inualidum postquam se tran-

- stulerit in domum mariti commorantis in alia Parochia, cum intentione ibi perpetuo manendi, non potest postea matrimonium de nouo coram eodem Parocho valide celebrare.
- 68 Amasia, quæ se transfudit ad domicilium concubinarum intentione ibi commorandi maiori parte anni, potest coram Parocho loci celebrare matrimonium non cum amasio, sed cum alio extraneo.
- 69 Parochi duo, quoad matrimonium contrahendum possunt haberi, ubi quis dimidia anni parte in una Parochia, altero dimidio in altera habitat.
- 70 Habitationis inæqualitas si detur, illius Parochia erit parochianus, in qua maiori temporis parte habitauerit.
- 71 Habitans in confinio duarum Parochiarum illius, in qua domus aditum habet principalem, & magis frequentatam, si duos habeat.
- 72 Vagabundus illum Parochum vocant, in cuius parochia sum vel commoratur.
- 73 Vagorum matrimonio potest quicumque Parochus interesse diligenti inquisitione præmissa, & obtemperata Ordinarii licentia.
- 74 Parochus, qui in vagorum Matrimonij prædictam non adhibet diligentiam, peccat mortaliter, sed matrimonium est validum.
- 75 Vagabundus is proprie dicitur, qui nullum certum domicilium habet.
- 76 Parochus quilibet potest interesse Matrimonio vagi, etiam si coniux unus non sit alienigena.
- 77 Alienigenarum iure gaudent, qui se cedunt alio non habitaturi, nec mansuri, sed solum ne coram proprio Parocho contrahant.
- 78 Parochi præsentia in Matrimonij necessaria, non tantum corporea, sed etiam moralis requiritur, cum intelligentia, & aduerſentia ætatis.
- 79 Non intelligens dici non potest præsens.
- 80 Parochi præsentia quare hodie de essentia requiratur.
- 81 Præsentia Parochi pro forma actus exigitur, itant Matrimonium contractum in præsentia mille testium eo absente nullum sit.
- 82 Parochi, vel testium præsentia sufficit, quamuis vi intersint, dummodo tamen intelligent consensum contrahentium.
- 83 Matrimonium non valet si Parochus assistens non intellexit ea, quæ agebantur, nisi affectatum esset non intelligere.
- 84 Contrahens coram Parocho inuito graviter peccat.
- 85 Parochi præsentia adducti dolose, & renucentis, sufficit, dummodo intelligat, vel audiat, quamuis claudat aures, & nulla verba proferat.
- 86 Parochi præsentia requiritur, ut nedum intelligere oporteat cum quid agitur, sed ut videat.
- 87 Cecus quamuis retineat dignitatem, & testificare possit de ijs, quæ ante cecitatem vidit, si tamen Parochus sit, vel testis ad Matrimonium contrahendum, eius præsentia non sufficit.
- 88 Parochi præsentia sufficit etiam si ad alium finem vocatus, vel casu præsens sit.
- 89 Referuntur plures Doctores contrarium tenentes, quorum opinio non videtur improbabilis.

- 90 Parochi presentia, etiam irregularis, suspensae, vel excommunicatae, quamvis non tolerati, sufficit.
- 91 Matrimonium celebratum coram Parocho notorio fornicatore, non tamen adhuc in iudicio condemnato, & confessi, validum est.
- 92 Matrimonium contractum coram schismatico Parocho saltem coloratum titulum habente, si non fuit, ut talis declaratus, & Parochia priuatus, validum est.
- 93 Parochus interdictus, seu prohibitus ab Episcopo, aut eius Vicario, ne aliquos coniungat, valide matrimonio assistit.
- 94 Matrimonia celebrata à Parocho putativo ex communi errore sunt valida.
- 95 Parochus, vel sacerdos de illius licentia extra Parochiam, vel Episcopatum sine licentia Parochi, & Episcopi loci valide assistit matrimonio suorum Parochianorum.
- 96 Parochus, & testes in celebrandis coniugiis non sustinent publicam alicuius officij auctoritatem.
- 97 Parochus in aliena Parochia sine licentia Parochi, vel Episcopi loci assistens Matrimonio suorum Parochianorum, cessante scandalo, non peccat, nec puniendus venit.
- 98 Parochi unius presentia sufficit, quando contrahentes sunt diversarum Parochiarum.
- 99 Parochus delegatus, vel vicecuratus potest Matrimonio assistere.
- 100 Parochus delegatus ad universam Parochiae curam, potest delegare facultatem assistendi Matrimonio, & numero 115.
- 101 Vicecuratus institutus ad universitatem causarum, ubi est consuetudo, ut possit substituere ad universam Parochiae curam, potest delegare licentiam assistendi Matrimonio, aut ministrandi aliud Sacramentum.
- 102 Parochus quando praesens assumit Vicarium locantem operas, ut illum adiuvet, hic Vicarius non potest delegare.
- 103 Parochus habens iniustum beneficij titulum, quando possessione non spoliatur, potest Matrimonio assistere.
- 104 Laicus communi errore habitus pro Sacerdote de Parochi licentia valide Matrimonio assistit.
- 105 Parochus non Sacerdos valide Matrimonio assistit.
- 106 Parochus assistens in peccato mort. valide Matrimonio assistit.
- 107 Parochus proprius Matrimonio interesse non valens, alium sui vice, & loco Sacerdotem substituere poterit.
- 108 Regularis potest de licentia Parochi Matrimonio assistere.
- 109 Parochus sibi concedens facultatem assistens Matrimonio, illud non efficit invalidum.
- 110 Parochus irregularis, etiam excommunicatus non toleratus, potest valide dare alteri licentiam assistendi.
- 111 Sacerdos degradatus valide assistit Matrimonio, de licentia Parochi.
- 112 Parochus licentiam assistendi Matrimonio non potest concedere Clerico non Sacerdoti.
- 113 Matrimonium de licentia Parochi contractum coram Acolyto tempore pestis, vel alterius necessitatis, est invalidum.
- 114 Parochus potest concedere facultatem alteri Sacerdoti coniungendi sponsos, non solum in propria Parochia, sed etiam extra illam.
- 115 Parochus proprius cogi potest ad ad assistendum Ma-

- rimonio, si illi aliquo licito intervenire nolit, vel licentiam alio Sacerdoti interveniendi concedere.
- 116 Ordinarius facultatem concedere potest alicui Sacerdoti Matrimonio assistendi suorum dioecesanorum.
- 117 Vicarius generalis Episcopi ex proprio officio potest Matrimonij interesse, & alij Sacerdoti licentiam assistendi concedere.
- 118 Ordinarius appellatione venit Episcopi Vicarius.
- 119 Episcopi iurisdictione suspensa per excommunicationem, aut suspensionem, potest eius Vicarius valide interesse Matrimonij, aliisque committere.
- 120 Vicarius Episcopi, qui Sacerdos non est, non potest presentiam Matrimonio contrahendo praestare, sed tantum Sacerdotem delegare.
- 121 Iurisdictionem habens quasi Episcopalem potest facultatem concedere assistendi Matrimonij suorum dioecesanorum.
- 122 Abbas Ecclesiae nulli Episcopo subiectae potest huiusmodi facultatem concedere.
- 123 Capitulum Sede vac. potest etiam huiusmodi licentiam concedere.
- 124 Legatus respectu provinciae suae legationis eandem habet potestatem.
- 125 Archiepiscopus non potest coniungere in Matrimonium subditos suorum suffraganeorum, vel facultatem concedere, eos coniungendi, nisi actu visiter.
- 126 Licentia ad assistendum Matrimonio debet esse expressa.
- 127 Licentia generalis ad administranda sacramenta, vel exercenda omnia intra suam Parochiam ad curam animarum spectantia sufficit.
- 128 Licentia haec verbalis sufficit, non autem requiritur in scriptis concessa.
- 129 Licentia debet actum praecedere.
- 130 Matrimonium nullum est, cui Sacerdos aliquis Parochi nomine praesens fuit nulla ab eo petita licentia, etiam si postea factum ratificaret.
- 131 Licentia haec non debet esse reuocata, quae tunc talis conferretur, quando illis, quibus concessa fuit per certum nuntium, aut literas significata sit.
- 132 Licentia data à proprio Parocho alicui Sacerdoti, se interim Parochus moriatur, non expirat.
- 133 Licentia obtenta metu, vel dolo sufficit, nisi per dolum, & mendacia versantia circa substantiam, vel causam finalem extorqueatur.
- 134 Licentia data contra prohibitionem Episcopi valida est.
- 135 Sacerdos non debet credere dicentibus se habere licentiam à Parocho.
- 136 Probandi onus incumbit asserenti licentiam proprii Parochi in contrahendo Matrimonio requisitam, non intervenisse, quando contra eam opponitur a tertio.
- 137 Testium duorum vel trium praesentia ultra Parochi assistentiam necessaria est, ad valide Matrimonium contrahendum.
- 138 Testes in matrimonij necessarij possunt esse quicunque rationis compotes, quamvis impuberes, consanguinei, domestici, feminae, aut infames.
- 139 Testes huiusmodi non requiruntur rogati, & sufficienter repugnantes, ac per violentiam praesentes.
- 140 Matrimonium contrahens sine Parocho, & testibus peccat mortaliter, quia invalide contrahit.
- 141 Parochi, & testium praesentiae defectus non est impedimentum dirimens sponsalia.
- 142 Sponsalia clandestine contrahentes non peccant.
- 143 Matrimonium absque praesentia Parochi, & testium contractum, in vim sponsaliorum non resolvitur.

144. Obligatio nulla nec civilis, nec naturalis oritur ex consensu praestito in matrimonio clandestino.

145. Actus à principio nullus nullum producit effectum.

146. Referuntur Doctores asserentes matrimonium clandestinum habere vim sponsaliorum, & illorum fundamentis respondetur.

147. Matrimonium in articulo mortis vel tempore pestis, aut belli, sine Parocho, & testibus invalidum est.

148. Sponsalia non transeunt in matrimonium subsequente copula coram Parocho, & testibus.

149. Cohabitatio non efficit hodie matrimonium.

150. Traditio sponsae ad domum mariti cum solemnibus apparatibus, non efficit hodie matrimonium, nisi in traditione ipsa novus consensus coram Parocho, & testibus exprimitur.

151. Contrahentes sine Parocho, & testibus, licet inhabiles dicantur ad sic contrahendum, non manent inhabiles ad rursus inter se contrahendum.

152. Contrahere coram Parocho, & testibus non obligatur ignorantes Concilium, & habitatores locorum ubi adhuc promulgatum non fuit.

153. Incole unius loci, in quo promulgatum, & acceptatum fuit Concilium, si alio migraverint, ubi non est acceptatum, possunt valide contrahere clandestine.

154. Commorantes inter infideles, captivi, vel mercium congerendarum causa, etiamsi ex his locis sint oriundi, in quibus receptum est Concilium, non tenentur contrahere iuxta illius formam.

155. Incola illius loci in quo non est promulgatum Concilium tenentur contrahere coram Parocho, & testibus, si diverſat ad locum in quo receptum est.

156. Matrimonium celebratum sub honesta conditione de futuro, ut valide fiat necessarium est conditionem adimplere coram Parocho, & testibus, quid si conditio sit de praesenti, vel de praeterito? ibid.

157. Matrimonium qui iam contraxere, invalidè tamen propter defectum consensus, aut metum, non tenentur iterum coram Parocho, & testibus contrahere.

158. Infidelium matrimonium, ut fiat Sacramentum non est necessario faciendae expressio, vel ratificatio consensus coram Parocho, & testibus.

159. Parochi, & testium praesentia requiritur, ut matrimonium celebratum per procuratorem sit validum.

160. Parochus, vel quicumque alius sacerdos Regularis, qui matrimonio clandestino interfuerit incurrit poenam triennalis suspensionis ab officio.

161. Verbum, suspendatur, cum sit futuri optativus importat sententiam ferendam.

162. Poena suspensionis triennalis, quam de iure communi incurrit, qui matrimonio clandestino interfuerit, non est sublati per Concilium.

163. Parochus ob licentiam concessam alij sacerdoti assistendi matrimonio clandestino, non incurrit praedictam suspensionis censuram.

164. Parochus triennio suspensus si eodem durante triennio, assistat alteri clandestino coniugio, suspendaturque iterum triennio, an post triennium confundatur cum primo, vel incipiat completo priori?

165. Suspensus ab officio, quia interfuit matrimonio clandestino, non est suspensus à beneficio.

166. Episcopus non valet dispensare à suspensione triennali.

167. Episcopus non potest absolovere à suspensione temporaria intra tempus, nec virtute Decreti Conc. Trident. sess. 24. de reform. cap. 6.

168. Parochus tenetur interrogare contrahentes de mutuo

consensu, alias si omittit graviter peccabit.

169. Ad validitatem matrimonij non pertinet, ut Parochus assensum aliquibus verbis in eius celebratione utatur.

170. Omisio verborum, ego vos in matrimonium coniungo, &c. est pec. mor.

171. Parochus curare debet, ne contrahentes in peccato mort. ad sacramentum matrimonij accedant.

172. Contrahentes matrimonium cum peccato mort. nondum deleti per contritionem, vel Confessionem, indigne accipiunt Sacramentum, & peccant mort. quatenus tantum recipiunt, non vero quatenus administrant, nec quatenus Concilij præceptum infringunt, cum consilium solummodo continent.

173. Matrimonium an possit impediri donec contrahentes Orationem alteram Angelicam, & Dominicam didicerint Symbolum Fidei, & præcepta Decalogi, ac Ecclesia septemque peccata capitalia?

174. Parochus sub peccato mort. tenetur habere librum, in quo coniuges, testes, diem, mortem, & annum scribat.

175. Liber hic mortuus testibus, & Parocho, plene probat matrimonium contractum.

176. Liber Baptismi à Parocho confectus plene probat quem baptizatum, & illius aetatem, & quomodo sit faciendus, ostenditur.

177. Liber eorundem Curatorum probat mortem, excommunicationem, & sepulturam.

178. Parochi quomodo fidem de his libris sacre debeant, advertitur.

179. Contrahentes ante Eccl. benedictionem ne cohabitent hortatur Concilium.

180. Consilium quamvis excitet ad deliberandum, non obligat ad sequendum.

181. Matrimonium consummare ante Eccl. benedictionem sublatum scandalo, & contemptum legis ecclesiasticae, non est peccatum mort.

182. Excepit si adsit contemptus, vel scandalum, vel lata sit in diocesi excommunicatio contra oppositum facientes, & tunc peccabitur tantum prima vice.

183. Benedictiones non tenentur in secundo matrimonio recipere, qui semel contraxit, & mortua prima coniuga aliud ingit, etiamsi forte primum matrimonium fuerit invalidum.

184. Benedictio solemniter fit ex consuetudine recepta, si femina solum nondum fuisset benedicta.

185. Benedictiones matrimoniales possunt fieri à Parocho utriusque contrahentis.

186. Benedictionem secundis nuptiis impertiens in casu non permissio, ab officio, & beneficio suspenditur.

187. Sacerdos hanc suspensionem incurrit si benedicat secundum matrimonium, non dissoluto primo.

188. Suspensionis poena ab officio & beneficio lata non infligitur ipso iure.

189. Sacerdos coniungens in matrimonium, vel benedicens subditos alterius Parochiae, absque Parochi, vel Ordinarii licentia, ipso iure tandiu suspensus manet quantum ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluitur.

190. Incurrit etiam suspensionem à beneficio.

191. Episcopus, vel eius vicarius ab hac suspensionem absolovere potest.

192. Regulares matrimonium administrantes, seu solemnitates, non habita super his parochialis Prebiteri licentia specialia, ultra praedictam suspensionem, ipso facto sunt excommunicati, excommunicatione Sedi Apost. reservata.

193. A prima die Adventus Domini, usque ad diem Epiphaniæ, & à quarta feria Cinerum, usque ad octavam Pasche, inclusiue matrimonia non possunt celebrari.

194. Ordinarius potest concedere facultatem celebrandi sponsalia, & matrimonia dictis temporibus sine solemnitate.

195. Matrimonium antea contractum, prædictis temporibus consummari non prohibetur.

196. Matrimonium contractum de facto dictis temporibus, validum est, contrahentes vero peccabunt mortaliter.

197. Interdicti tempore, & à personis interdictis Matrimonium absque peccato mortali contrahi non potest.

198. Matrimonium quoad sui substantiam validè contrahitur tempore interdicti.

199. Matrimonium vnum ex septem Ecclesiæ sacramentis confert gratiam.

200. Matrimonium simul tamen, & ubi primum perfectus est contractus, sacramentum efficitur.

201. Parochus licet non sit proprius matrimonij minister, concurret tamen ad illius validitatem, & aliquo modo illud administrat.

202. Intelligitur c. capellanus, de scrijs.

203. Matrimonium si ab excommunicato contrahatur validum est, quamvis illicitè contrahatur.

204. Sponsalia tempore interdicti contrahi possunt.

205. Benedictiones matrimoniales tempore interdicti fieri prohibentur.

206. Benedictiones, & matrimonia nunc tunc fieri possint servata moderatione c. alma mater §. adicimus, de sent. excommunicat. in 6.

207. Refruntur Doctores, qui de sacrām. matrim. tractatus caudat.

EPISCOPVS IN DISPENSANDIS denunciationibus, matrimonijque contrahendis, quam habeat auctoritatem.

ALLEGATIO XXXII.

DEnunciationes fieri debent eorum, qui matrimonio iungi volunt, ut si quis sciat inter eos, qui matrimonio iungendi sunt, aliquod impedimentum esse, illud in medium proferat, iuxta Trident. Concil. sess. 24. de reformat. matrimon. cap. 1. quæ quidem denunciationes de iure antiquo non erant de substantia matrimonij, nec hodie vllum ius nouum extat in contrarium: ideo irritari matrimonium ipsarum omissione ex iuris reg. & ipsius Concil. decreto manifeste apparet. Nam in eodem Concilio irritans clausula illic inserta in vers. quia aliter quam presente Parocho, &c. non denunciationum solemnitatem respicit, sed Parochi, & testium præsentiam, quos ad sic contrahendum inhabiles reddit, non obscure innuens alterum defectum matrimonium non vitare, nec etiam contrahentes inhabiles reddere: & exceptio in hoc casu, in cæteris regulam firmare censetur argum. l. nam quod, ad fin. ff. de penul. legat. l. quæsiurum §. denique, ff. de fundo instruct.

2 Et hoc multis rationibus comprobatur: prima, ipsaque verior omnibus est, quod ubi denunciationes de substantia forent post matrimonium inter-

uenire non possent, sed in ipso actu adhiberi deberent, cap. auditus, cap. quia propter de elect. gloss. & omnes in l. vniuersa c. de precibus Imperatori offerendis Panorm. Anton. & Imola in cap. cum nos, de his quæ fiunt à Præl. Paul à Castro Rom. Alexand. & Iason. in l. si quis mihi bona §. insum ff. de acquir. hered. indiuiduum enim est quidquid ad solemnitatem actus pertinet, ut nec diuidi, aut separari ab actu possit, l. cum auctoritas c. de testam. l. heredes palam, in fine, ff. eodem titul. atque ideo vno, & eodem tempore adiungi, & præstari debent, l. cum hi §. si Prætor, de transact. cum aliis citatis per Tiraq. de retract. titul. 1. §. 1. gloss. 21. numer. 12. ita sit vt denunciations non sint de substantia, aut forma, cum possint Ordinarij arbitrio ex causa permitti, & ideo hanc sententiam tuerentur, & sequuntur Navarr. in cap. 22. numer. 70. & consil. 17. numer. 4. sub titul. de sponsalibus in 2. impress. Salzged. ad Bernard. cap. 75. alias 76. in nouiss. addit. 2. verb. suspenditur ab officio, vers. ante omnia; Perez, l. 1. titul. 15. lib. 5. ordinam. Henric. in summa lib. 11. cap. 5. §. 1. Vega in summa lib. 3. casu 166. Virnald. in candelabro aureo titul. de matrimen. numero 84. & 85. Sarmient. select. lib. 1. cap. 6. numer. 7. Petrus de Ledsma de matrimoni. questione 45. articul. 5. punct. 2. dub. 1. conclus. 2. & in summa. par. prima de sacram. matrim. cap. 6. conclus. 6. in fine, Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 217. numer. secundo. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 3. numer. 21. in med. Segura in direct. iudicium ecclesiastic. par. secunda cap. decimo quinto, numer. 36. & cap. 16. numero primo. Matiens. in rub. titul. 1. gloss. 1. numer. 34. lib. 5. nouæ recopil. spin. in speculo test. gloss. 15. princip. à numero vigesimo quarto. Gutier. de iuram. confirm. par. prima cap. 51. numero 2. & canonic. lib. 1. cap. 19. numero duodecimo, & præcl. lib. 2. quæst. 4. numer. 13. & in tract. de matrim. cap. 56. numero secundo, & cap. 75. numer. 1. Chamerota de sacrament. tract. 12. de matrimen. dub. 17. pag. 724. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 83. numer. 7. praxi noua episcop. par. secunda cap. 4. numer. 29. Franc. Leo in thesoro fori ecclesiastici par. secunda cap. 9. numer. 45. Aloys. Ricci. in praxi fori ecclesiastici. decis. 257. in 1. edit. & resolut. 224. numer. 6. in 2. edit. Trolin. de potestate Episcop. cap. 15. §. 11. numer. 6. Armend. in addit. ad recopil. legum Navarra libro quarto, titul. 15. l. 1. de matrimen. numer. 2. & 3. Franc. Moli. de ritu nuptiar. lib. secundo diff. 8. numer. 45. Modernus de iurisdic. par. 4. casu 71. numer. 11. cum sequent. Campanil. in diuers. iuris Canon. rub. 11. cap. 13. numer. 143. Sanch. de matrimen. lib. 3. disput. 5. Rebel. de obligat. iustit. par. secunda lib. secundo, quæstione 7. sect. 2. num. 8. Valer. Reginald. in praxi fori penitential. lib. 31. numer. 222. Coninch. de sacrament. tom. 2. disput. 27. numero 49. Bonacina de matrimonio q. 2. punct. 6. num. 6. Ex quibus rectè infertur duos clarissimos Iuriconsultos non bene sensisse, qui palam responderunt matrimonium omittis denunciationibus celebratum, irritum esse, etiam hodie iuxta Concilij dispositionem, prout consulere Cephal. consil. 421. à numero 1. lib. 3. & Dismoch. consil. 79. numer. 70. lib. 1. atque alius inter eiusdem consilia lib. 4. consil. 398.

3 Peccatum tamen mortale esse quando huiusmodi denunciationes omittuntur sine facultate, aut legitima causa, quia violatur præceptum in re gravissima, tenent Salzged. cap. 76. addit. 2. versic. peccaret, ubi dicit peccare grauiter Parochum, qui matrimonium prætermittis denunciationibus celebra-

- 36 Episcopus alteri delegare potest facultatem dispensandi in denunciationibus.
- 37 Vicarius Generalis potest facultatem dispensandi in denunciationibus delegare, non tamen generaliter.
- 38 Ordinarius absque iusta causa denunciationses remittere non possunt.
- 39 Dispensandi causa sufficit, quod extrajudicialiter cognoscatur.
- 40 Iusta ad dispensandum causa quæ.
- 41 Causa iusta ad dispensandum est, quando creditur matrimonium iniuste impediendum.
- 42 Vel quando virgo sub tutela iniqui tutoris est, qui eam viro ignobili, & dispari tradere vult.
- 43 Vel quando virgo erat a viro deſorata.
- 44 Vel si filij essent sub potestate nouerca.
- 45 Vel quando magnates contracturi sunt matrimonium.
- 46 Vel quoties inter contrahere volentes adest disparitas conditionis, ætatis, diuitiarum, & qualitatis.
- 47 Vel quando matrimonium esset contrahendum in mortis articulo.
- 48 Vel quando tempus, quo nuptiæ prohibentur, infuit, ita ut nequeant omnes denunciationses præmitti.
- 49 Vel ubi contrahere volentes diu habituri fuerint pro coniugiis.
- 50 Episcopo incumbit cura indagandi, an vera subsit causa dispensandi in denunciationibus, quia remittendo eas sine iusta & rationali peccat mortaliter.
- 51 Ordinarius existente iusta causa dispensandi tenetur ad petitionem partis sub peccato mortali dispensare.
- 52 Appellari potest de denegatione dispensationis, saltem quoad effectum deuoluntium.
- 53 Audetur tam virgens necessitas, ut solum coram Parocho, & testibus matrimonium contrahatur absque denunciationibus, & Episcopi dispensatione?
- 54 Quando de licentia Ordinarii, una tantum denunciatio præmittitur non statim ea facta matrimonium est contrahendum, sed per aliquod tempus differendum.
- 55 Qui intra quatuor menses post denunciationses factas matrimonium non contraxit, non potest illud inire, nisi alia denunciationses præmittantur arbitrio Episcopi.
- 56 Proprius contrahentium Parochus, quis dicitur.
- 57 Parochiam acquirit quis ratione habitationis.
- 58 Scholares dimisso Sacerdote in patria, possunt in loco studij confiteri.
- 59 Parochianus, ut vere aliquis dicatur, debet habere animum constituendi in Parochia domicilium.
- 60 intelligitur tex. in cap. quæsti. 16. quæsti. 1.
- 61 intelligitur tex. in cap. ult. de Parochijs.
- 62 intelligitur tex. in cap. in nostra, de sepult.
- 63 Relegatus ad certum locum pro tempore iudicis arbitrio mensurando tenetur contrahere coram Parocho loci, in quo est relegatus.
- 64 Parochiani vere efficiuntur statim ac animum habitandi maiori parte anni habuerint.
- 65 Parochus proprius ad matrimonium dicitur Parochus uxoris, si in eius parochia contrahatur, & Parochus viri, si in eius parochia fiat.
- 66 Parochus ruralis non est proprius Parochus, quando rus, vel recreationis gratia, vel ad paucos tantum dies colitur.
- 67 Famina quæ coram Parocho sua parochia contraxit matrimonium inualidum postquam se tran-

- stulerit in domum mariti commorantis in alia Parochia, cum intentione ibi perpetuo manendi, non potest postea matrimonium de nouo coram eodem Parocho valide celebrare.
- 68 Amasia, quæ se transfudit ad domicilium concubinarum intentione ibi commorandi maiori parte anni, potest coram Parocho loci celebrare matrimonium non cum amasio, sed cum alio extraneo.
- 69 Parochi duo, quoad matrimonium contrahendum possunt haberi, ubi quis dimidia anni parte in una Parochia, altero dimidio in altera habitat.
- 70 Habitationis inæqualitas si detur, illius Parochia erit parochianus, in qua maiori temporis parte habitauerit.
- 71 Habitans in confinio duarum Parochiarum illius, in qua domus aditum habet principalem, & magis frequentatam, si duos habeat.
- 72 Vagabundus illum Parochum vocant, in cuius parochia sum vel commoratur.
- 73 Vagorum matrimonio potest quicumque Parochus interesse diligenti inquisitione præmissa, & obtemperanti Ordinarii licentia.
- 74 Parochus, qui in vagorum Matrimonij prædictam non adhibet diligentiam, peccat mortaliter, sed matrimonium est validum.
- 75 Vagabundus is proprie dicitur, qui nullum certum domicilium habet.
- 76 Parochus quilibet potest interesse Matrimonio vagi, etiam si coniux unus non sit alienigena.
- 77 Alienigenarum iure gaudent, qui se cedunt alio non habitaturi, nec mansuri, sed solum ne coram proprio Parocho contrahant.
- 78 Parochi præsentia in Matrimonij necessaria, non tantum corporea, sed etiam moralis requiritur, cum intelligentia, & aduerſentia ætatis.
- 79 Non intelligens dici non potest præsens.
- 80 Parochi præsentia quare hodie de essentia requiratur.
- 81 Præsentia Parochi pro forma actus exigitur, itant Matrimonium contrahitur in præsentia mille testium eo absente nullum sit.
- 82 Parochi, vel testium præsentia sufficit, quamuis vi intersint, dummodo tamen intelligent consensum contrahentium.
- 83 Matrimonium non valet si Parochus assistens non intellexit ea, quæ agebantur, nisi affectatum esset non intelligere.
- 84 Contrahens coram Parocho inuito graviter peccat.
- 85 Parochi præsentia adducti dolose, & remittenti, sufficit, dummodo intelligat, vel audiat, quamuis claudat aures, & nulla verba proferat.
- 86 Parochi præsentia requiritur, ut nedum intelligere oporteat cum quid agitur, sed ut videat.
- 87 Cecus quamuis retineat dignitatem, & testificare possit de ijs, quæ ante cecitatem vidit, si tamen Parochus sit, vel testis ad Matrimonium contrahendum, eius præsentia non sufficit.
- 88 Parochi præsentia sufficit etiam si ad alium finem vocatus, vel casu præsens sit.
- 89 Referuntur plures Doctores contrarium tenentes, quorum opinio non videtur improbabilis.